

Aktivitet og servicemålsoverholdelse i Præhospitalet

Præhospitalet er ansvarlig for:

- forløbet fra 112-opkald eller overdragelse fra praktiserende læge/vagtlæge eller hospital til patienten er overleveret til modtagende hospital eller færdigbehandlet på stedet
- siddende patienttransporter.

I det følgende vil Præhospitalets aktivitet og servicemålsoverholdelse i 2021 blive præsenteret.

07-02-2022

Sagsnr. 1-31-72-294-14

Side 1

Sundhedsfaglig visitation

Der foretages en sundhedsfaglig visitation af patienter til præhospital hjælp. Den sundhedsfaglige visitation skal sikre, at alle patienter får den rette hjælp i rette tid.

Den sundhedsfaglige visitation foretages med udgangspunkt i beslutningsstøtteværktøjet Dansk Indeks for Akuthjælp. Hvert opslag i Dansk Indeks for Akuthjælp er opdelt i fem hastegrader, og hastegraden afgør, hvilken præhospital hjælp der gives til patienten:

Hastegrad A ◦

Patientens tilstand vurderes livstruende eller muligt livstruende

Hastegrad B ◦

Patientens tilstand vurderes hastende, men ikke livstruende

Hastegrad C ◦

Patientens tilstand vurderes ikke-hastende, men der er behov for observation og behandling

Hastegrad D ◦

Patientens tilstand vurderes ikke-hastende, og der er ikke behov for anden behandling og observation end ilt

Hastegrad E ◦

Anden hjælp end ambulance eller liggende befordring. Det kan eksempelvis være henvisning til egen læge/lægevagten, taxa til skadestuen eller afslutning med rådgivning.

Aktivitetsudvikling for ambulancekørsler og kørsler med liggende/hvilende sygetransport (hastegrad A til D)

Det fremgår af tabel 1, at antallet af kørsler er steget i 2021 sammenlignet med 2020. I 2021 var der 168.529 ambulancekørsler og kørsler med liggende/hvilende sygetransport, mens der i 2020 var 160.109 kørsler. Det svarer til en stigning på 5,3 %.

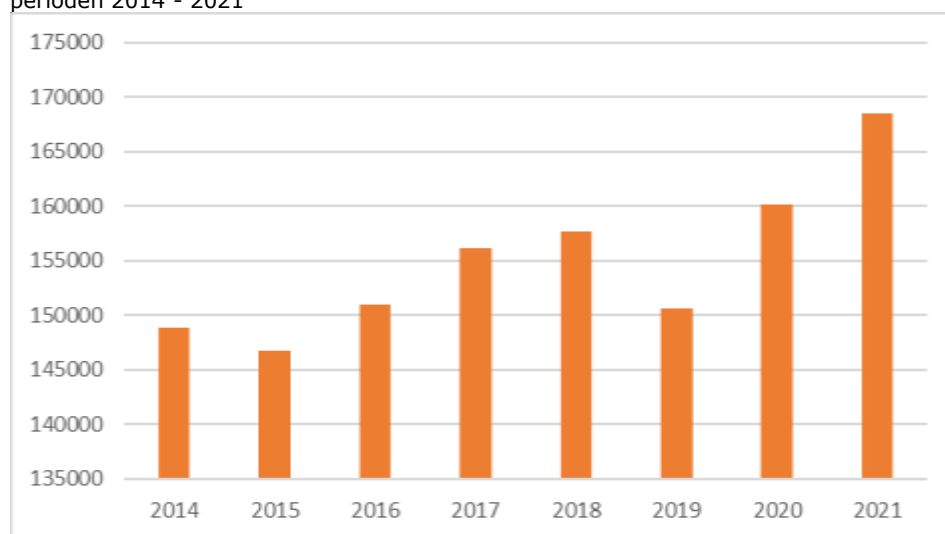
Tabel 1 – Antal ambulancekørsler og kørsler med liggende/hvilende sygetransporter (hastegrad A-D) i 2021 sammenlignet med 2020

	2020	2021	Ændring i %
Hastegrad A	48.923	51.632	5,5 %
Hastegrad B	42.329	46.548	10,0 %
Hastegrad C	23.586	22.898	-2,9 %
Hastegrad D	45.271	47.451	4,8 %
I alt	160.109	168.529	5,3 %

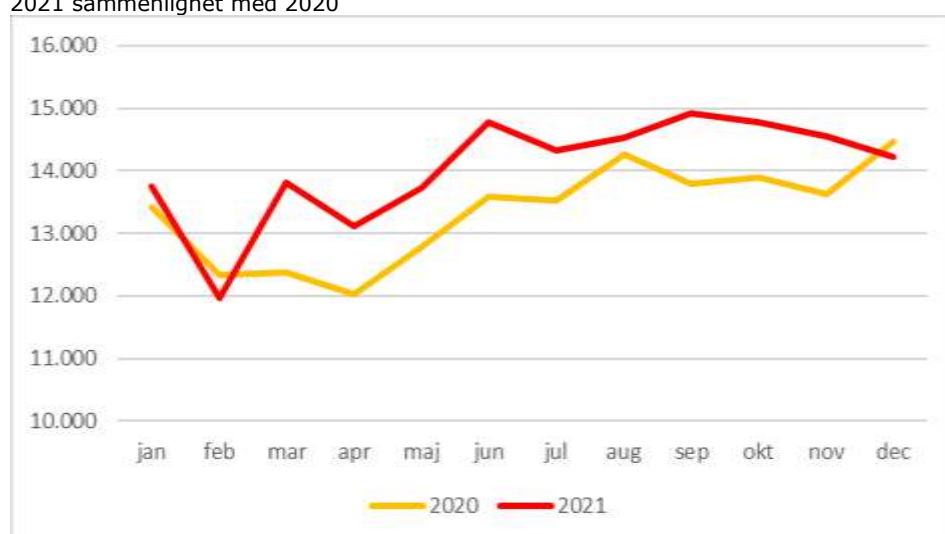
Stigningen i antallet af ambulancekørsler og kørsler med liggende/hvilende sygetransport skyldes hovedsageligt en stigning i antallet af anmodninger om præhospital hjælp via 1-1-2 på 14,0 % og fra hospitalerne på 4,8 %. AMK-vagtcentralen har i 2021 oplevet en stigning på 19,1 % i antallet af 1-1-2-opkald fra borgere, hvilket har medført flere ambulancekørsler. De øvrige hospitaler oplever ligeledes stor travlhed, hvilket bl.a. har betydet en stigning i antallet af hjemkørsler.

Præhospitalet fortsætter således med at opleve en ekstraordinært høj aktivitet (jf. figur 1 og figur 2).

Figur 1 - Antallet af ambulancekørsler og kørsler med liggende/hvilende sygetransport i perioden 2014 - 2021

Figur 2 - Antallet af ambulancekørsler og kørsler med liggende/hvilende sygetransport i 2021 sammenlignet med 2020

Som det ses af figur 1 har Præhospitalet oplevet en stigende aktivitet i perioden 2015-2021 med undtagelse af 2019, hvor der sås et fald i aktiviteten. Faldet i aktiviteten i 2019 skyldtes et mindsket behov for interhospital transport på grund af samlingen af Aarhus Universitetshospital i Skejby.

Antallet af ambulancekørsler og kørsler med liggende/hvilende sygetransport er således steget med 14,9 % fra 2015 – 2021, mens kapaciteten har været stort set uændret¹.

¹ Siden 2014 er antallet af ambulanceberedskaber øget med fire fra 66 til 70. De to ambulanceberedskaber er dog indsat af ambulanceleverandørerne som kompensation for regionens afholdelse af flere pauser for mandskabet. Reelt er antallet af ambulanceberedskaber derfor øget med to. Samtidig er antallet af enheder til liggende

Præhospitalet indkøber fortsat midlertidige, ekstra præhospitale ressourcer for at imødekomme den høje efterspørgsel på præhospital hjælp, men dette indkøb er udfordret på grund af den generelle mangel på ambulancepersonale. Præhospitalet arbejder ligeledes med en række aktivitetsdæmpende indsatser i samarbejde med hospitalerne og almen praksis.

Præhospitalet arbejder på en langsigtet plan for atter at opnå balance mellem efterspørgslen efter præhospital hjælp og de præhospitale ressourcer.

Servicemåloverholdelse for hastegrad A og B

Region Midtjylland har følgende servicemål for hastegrad A og B:

- 75 % af kørslerne med hastegrad A skal være fremme inden for 10 minutter
- 92 % af kørslerne med hastegrad A skal være fremme inden for 15 minutter
- 98 % af kørslerne med hastegrad A skal være fremme inden for 20 minutter
- 55 % af kørslerne med hastegrad B skal være fremme inden for 15 minutter
- 70 % af kørslerne med hastegrad B skal være fremme inden for 20 minutter

Side 4

Servicemålene er gældende for regionen *som helhed*.

I Region Midtjylland er der besluttet et primært og et sekundært responstidsmål:

- Primære responstidsmål: Den tid der går, fra den tekniske kørselsdisponent på AMK-vagtcentralen modtager opgaven fra den sundhedsfaglige visitator, til *første professionelle præhospitale enhed (ambulance og akutlægebil)* er fremme på et skadested, hos en akut syg eller hos en fødende.

Fra 1. marts 2022 vil den Præhospitale Visitationsenhed (PVE)² indgå i det primære responstidsmål.

hvilende sygetransport faldet fra 26 til 22. To af enhederne blev nedlagt som følge af sammenlægningen af Aarhus Universitetshospital i Skejby, og de øvrige to blev konverteret til et ambulanceberedskab pr. 1. december 2021.

² De enmandsbetjente præhospitale visitationsenheder (PVE) kører som en prøvehandling fra 1. marts – 31. august 2022. PVE'en bemannes med én paramediciner, og den vil have sit udgangspunkt i Aarhus, men den vil kunne flyttes til andre områder efter behov. Prøvehandlingen skal afklare om PVE bør være en del af det fremtidige præhospitale setup i Region Midtjylland, konkret om PVE kan bidrage til at forebygge unødvendige indlæggelser og sikre bedre visitation.

- Sekundære responstidsmål: Den tid der går, fra den tekniske kørselsdisponent på AMK-vagtcentralen modtager opgaven fra den sundhedsfaglige visitator, til *ambulancen* er fremme på et skadested, hos en akut syg eller hos en fødende.

I tabel 2 ses servicemålsoverholdelsen for det primære responstidsmål for hastegrad A og B i 2021.

Servicemålsoverholdelsen for det sekundære responstidsmål for hastegrad A og B kan ses i bilag 4.

Tabel 2 – Servicemålsoverholdelse for responstid for hastegrad A og B rekvireret i 2021 sammenlignet med 2020 – første professionelle præhospitale enhed (primær responstidsmål)

	Servicemål	2020	2021
Andel A under 5 min	-	35,0 %	30,8 %
Andel A under 10 min	75 %	77,1 %	74,0 %
Andel A under 15 min	92 %	95,1 %	93,1 %
Andel A under 20 min	98 %	98,8 %	98,1 %
Andel B under 15 min	55 %	47,7 %	43,3 %
Andel B under 20 min	70 %	65,4 %	60,7 %

Grå markering: Der er ikke opnået fuld servicemålsoverholdelse

Det fremgår af ovenstående tabel, var to ud af tre servicemål for hastegrad A overholdt i 2021. Servicemålene for hastegrad B var ikke overholdt.

Det ses samtidig, at servicemålsoverholdelsen var faldende i 2021 sammenlignet med 2020. Den lavere servicemålsoverholdelse skyldes det høje antal kørsler. Samtidig tager den enkelte kørsel længere tid, og dette tilsammen medfører en betydelig øget belastning af de præhospitale beredskaber. Derudover har Præhospitalet registreret et større antal ude-af-drift-hændelser på regionens ambulancer i 2021.

I bilag 2 og 3 fremgår responstiderne fordelt på henholdsvis kommune- og postnummerniveau. I bilag 4 fremgår opgørelse af den gennemsnitlige ventetid for de A- og B-kørsler, hvor de opstillede servicemål ikke overholdes.

Servicemålsoverholdelse for hastegrad C og D

Regionsrådet vedtog i 2021 nye servicemål for hastegrad C og D, og de nye servicemål trådte i kraft den 22. november kl. 10.30. Implementeringen af de nye servicemål for hastegrad C og D krævede en tilpasning af AMK-vagtcentralens kontrolrumssystem, og denne tilpasning blev gennemført den 22. november.

Nedenstående afsnit om servicemålsoverholdelse for hastegrad C og D er således opdelt i to afsnit: Tidligere servicemål og nuværende servicemål.

Tidligere servicemål (perioden 1. januar – 22. november 2021)

Forretningsudvalget vedtog på møde den 19. februar 2013 nedenstående servicemål for hastegrad C og D. Servicemålene var gældende fra 1. januar – 22. november 2021 til kl. 10.30.

Tabel 3 – Tidligere servicemål for hastegrad C og D

Fra hjem eller hospital til behandling	<ul style="list-style-type: none">• 90 % afleveres senest 15 min. efter ønsket afleveringstidspunkt• 99 % afleveres senest 60 min. efter ønsket afleveringstidspunkt
Fra hospital til modtagelse af plejepersonale på bopæl	<ul style="list-style-type: none">• 90 % afleveres senest 30 min. efter ønsket afleveringstidspunkt• 99 % afleveres senest 120 min efter ønsket afleveringstidspunkt
Ikke- hastende hjemkørsler	<ul style="list-style-type: none">• 90 % afhentes senest 120 min. efter ønsket afhentningstidspunkt• 99 % afhentes senest 200 min efter ønsket afhentningstidspunkt
Ikke-hastende indlæggelser	<ul style="list-style-type: none">• 90 % afhentes senest 120 min. efter ønsket afhentningstidspunkt• 99 % afhentes senest 180 min efter ønsket afhentningstidspunkt
Ikke-hastende interhospital transport	<ul style="list-style-type: none">• 90 % afhentes senest 150 min. efter ønsket afhentningstidspunkt• 99 % afhentes senest 240 min. efter ønsket afhentningstidspunkt

Servicemålsoverholdelsen opgøres som et gennemsnit.

Tabel 4 – Servicemålsoverholdelse for hastegrad C og D i i perioden 1. januar – 22. november 2021 sammenlignet med hele 2020

	2020	1. januar – 22. november 2021
Overholdelse af 90 % -mål	84,7 %	84,5 %
Overholdelse af 99 % -mål	97,2 %	96,9 %

Grå markering: Der er ikke opnået fuld servicemålsoverholdelse

Det fremgår af tabel 4, at servicemålene for hastegrad C og D ikke var overholdt i perioden 1. januar – 22. november 2021.

Præhospitalet bestræber sig altid på, at alle får den hjælp, som de har brug for så hurtigt som muligt med blik for de politisk fastsatte servicemål. I perioder med travlhed kan der imidlertid opstå længere ventetid - og dette gælder særligt på de ikke-hastende kørsler, da de akutte kørsler prioriteres først.

Nuværende servicemål (22. november – 31. december 2021)

På møde i regionsrådet den 28. april 2021 vedtog regionsrådet nye servicemål for hastegrad C og D, som trådte i kraft den 22. november 2021 kl. 10.30.

Tabel 5 – Nuværende servicemål for hastegrad C og D

Tidskritiske og ikke-akutte afhentningskørsler (C60)	75 % afhentes inden for 60 minutter efter det ønskede afhentningstidspunkt.
Ikke-tidskritiske afhentningskørsler (C)	75 % afhentes inden for 120 minutter efter det ønskede afhentningstidspunkt.
Afleveringskørsler (C)	75 % afleveres tidligst 60 minutter før og senest 15 minutter efter det ønskede afleveringstidspunkt.
Tidskritiske og ikke-akutte afhentningskørsler (D60)	75 % afhentes inden for 60 minutter efter det ønskede afhentningstidspunkt.
Ikke-tidskritiske afhentningskørsler (D)	75 % afhentes inden for 120 minutter efter det ønskede afhentningstidspunkt.
Afleveringskørsler (D)	75 % afleveres tidligst 60 minutter før og senest 15 minutter efter det ønskede afleveringstidspunkt.

Tabel 6 viser servicemålsoverholdelsen for hastegrad C og D i perioden 22. november – 31. december 2021.

Tabel 6 – Servicemålsoverholdelse for hastegrad C og D i perioden 22. november 2021 – 31. december 2021

	Mål	2021
Tidskritiske og ikke-akutte afhentningskørsler (C60)	75 %	67,7 %
Ikke-tidskritiske afhentningskørsler (C)	75 %	64,1 %
Afleveringskørsler (C)	75 %	71,8 %
Tidskritiske og ikke-akutte afhentningskørsler (D60)	75 %	74,8 %
Ikke-tidskritiske afhentningskørsler (D)	75 %	65,9 %
Afleveringskørsler (D)	75 %	76,8 %

Grå markering: Der er ikke opnået fuld servicemålsoverholdelse

Det fremgår af tabel 6, at fem ud af seks servicemål for hastegrad C og D ikke var overholdt i perioden 22. november – 31. december 2021. Som nævnt ovenfor kan der i perioder med mange (samtidige) kørsler opstå ventetid – særligt på de ikke-akutte kørsler med hastegrad C og D.

I bilag 4 fremgår ventetid for kørsler med hhv. hastegrad C og D samt opgørelse over den gennemsnitlige ventetid for de C- og D-kørsler, hvor de opstillede servicemål ikke var overholdt.

Aktivitetudvikling og servicemålsoverholdelse for den siddende patienttransport

Patienter, der ikke kan tage bussen eller toget på grund af deres helbred, kan blive kørt med den siddende patienttransport til nærmeste behandlende hospital.

De skal dog samtidig opfylde én af følgende betingelser:

- Patienten skal være pensionist
- Patienten bor mere end 50 km fra hospitalet (korteste vej)
- Patienten har været indlagt på hospitalet og indkaldes i den forbindelse til behandling uden indlæggelse (ambulant behandling)

Regionsrådet har vedtaget følgende servicemål for den siddende patienttransport:

- Den siddende patienttransport skal være fremme ved patienten senest 60 minutter efter ønsket afhentningstidspunkt (95 %)
- Den siddende patienttransport skal for dialysepatienter være fremme senest 30 minutter efter ønsket afhentningstidspunkt (95 %).

Tabel 7 viser antallet af siddende patienttransporter i 2021 sammenlignet 2020. Der var i 2021 414.521 kørsler med siddende patienttransport, mens der i 2020 var 391.261 kørsler. Det svarer til en stigning på 5,9 %. Stigningen i antallet af kørsler skyldes dels, at antallet af kørsler med siddende patienttransport var lavt i foråret 2020, da store dele af hospitalernes planlagte behandlinger var aflyst på grund af COVID-19 og dels, at antallet af kørsler med siddende patienttransport fra sommeren 2021 har været højere end de tidligere år.

Tabel 7 – Antal siddende patienttransporter i 2021 sammenlignet med 2020

	2020	2021	Ændring i %
Siddende patienttransport	391.261	414.521	5,9 %

Tabel 8 viser servicemålsoverholdelsen for de siddende patienttransporter.

Det fremgår, at servicemålene ikke var overholdt i 2021. Det fremgår ligeledes, at servicemålsoverholdelsen var lavere i 2021 end i 2020. Dette formodes at skyldes den høje aktivitet. Midttrafik har forsøgt at imødekomme den øgede aktivitet ved at udvide antallet af biler til det maksimale inden for rammerne af den nuværende kontrakt. Midttrafik har imidlertid i perioder haft kapacitetsudfordringer på grund af chaufførmangel.

Tabel 8 – Servicemålsoverholdelse for den siddende patienttransport i 2021 sammenlignet med 2020

	Mål	2020	2021
Andel ordinære kørsler inden for 60 minutter	95	92,0%	90,2%
Andel dialysekørsler inden for 30 minutter	95	93,1%	92,1%

Grå markering: Der er ikke opnået fuld servicemålsoverholdelse

Responstider for akutlægebiler

Akutlægebilerne er supplerende beredskaber til ambulanceberedskabet. Den første professionelle præhospitale hjælp på stedet vil i de fleste tilfælde være ambulancen, og ambulancepersonalet foretager den indledende vurdering og behandling af patienten, indtil akutlægebilen ankommer i de tilfælde, hvor akutlægebilen sendes. Der er ikke vedtaget noget servicemål for responstider for akutlægebiler.

Der var i 2021 21.068 akutlægebilskørsler, mens der i 2020 var 19.640 akutlægebilskørsler. Det svarer til en stigning på 7,3 %.

Det fremgår af tabel 9 og 10, at akutlægebilerne i 2021 (i de hændelser med hastegrad A, hvor der er vurderet behov for lægehjælp fra akutlægebilen) var fremme i ca. 9 % af hændelserne inden for 5 minutter, i ca. 41 % af hændelserne inden for 10 minutter, i ca. 66 % af hændelserne inden for 15 minutter og i ca. 82 % af hændelserne inden for 20 minutter.

Tabel 9. Responstidsopgørelse for akutlægebiler i 2021, A-kørsler pr. beredskab sammenlignet med 2020 (i parentes)

Beredskab	Antal hændelser med valid responstid	Andel med responstid under			
		< 5 min	< 10 min	< 15 min	< 20 min
Gre-ALB	754	10,1%	32,9%	55,2%	75,5%
Her-ALB	1.627	12,1%	42,5%	64,2%	80,2%
Hol-ALB	1.135	5,9%	38,5%	65,5%	78,6%
Hor-ALB	1.741	12,2%	42,4%	65,7%	86,8%
Lem-ALB	428	10,0%	29,9%	54,9%	80,8%
Ran-ALB	1.561	13,5%	52,1%	73,5%	87,3%
Rin-ALB	775	7,0%	19,5%	39,7%	71,4%
Sil-ALB	1.443	6,2%	37,4%	60,8%	79,4%
Vib-ALB	1.316	12,7%	35,3%	58,5%	76,1%

Aac-ALB	3.243	4,8%	48,7%	77,0%	88,4%
Total	14.024	9,1%	41,3%	65,5%	82,4%
	(13.560)	(10,0%)	(42,4%)	(67,6%)	(84,2%)

Tabel 9 viser responstiderne for akutlægebilskørsler med hastegrad A i 2021 opgjort pr. beredskab. Responstiderne pr. akutlægebil afspejler den geografi, som bilen er placeret i. Akutlægebiler, der dækker et stort geografisk område, vil forventeligt have længere responstider.

Tabel 10 viser responstiderne for akutlægebilskørsler med hastegrad A i 2021 fordelt på afhentningskommune. Responstiderne for de enkelte kommuner afspejler det forhold, at akutlægebilerne er faste beredskaber, der rykker ud fra én bestemt base. Dette adskiller sig fra ambulancerne, hvor der opereres med såkaldte flydende beredskaber (hvor ambulancerne ikke opererer ud fra en bestemt base, men fra placeringen af deres seneste opgave, og hvor der foretages forkantsdisponering).

Tabel 10. Responstidsopgørelse for akutlægebiler i 2021, A-kørsler fordelt på afhentningskommune sammenlignet med 2020 (i parentes)

Afhentnings- kommune	Antal hændelser med valid responstid	Andel med responstid under			
		< 5 min	< 10 min	< 15 min	< 20 min
Favrskov	441	0,9%	10,2%	48,5%	81,2%
Hedensted	454	0,2%	9,3%	49,6%	83,0%
Herning	1.166	16,6%	52,1%	71,1%	83,8%
Holstebro	817	8,2%	48,3%	66,5%	81,9%
Horsens	1.067	19,5%	62,9%	78,9%	88,8%
Ikast-Brande	509	0,6%	15,3%	53,8%	76,6%
Lemvig	302	13,9%	40,4%	65,6%	82,5%
Norrdjurs	517	14,1%	44,3%	65,4%	83,6%
Odder	159	0,6%	3,1%	22,6%	65,4%
Randers	1.247	16,8%	64,6%	83,9%	90,5%
Ringkøbing-Skjern	837	6,3%	17,9%	36,3%	67,1%
Silkeborg	1.088	7,6%	48,4%	71,1%	83,7%
Skanderborg	429	0,5%	4,0%	35,7%	76,5%
Skive	297	0,3%	1,7%	6,7%	30,0%
Struer	302	0,3%	13,6%	60,9%	77,8%
Syddjurs	459	0,4%	2,6%	26,8%	59,3%
Viborg	1.058	15,3%	42,6%	67,2%	84,7%

Aarhus	2.853	5,8%	55,5%	82,6%	91,6%
Total	14.024	9,1%	41,3%	65,5%	82,4%
	(13.560)	(10,0%)	(42,4%)	(67,6%)	(84,2%)

Aktivitetsudvikling for Den Landsdækkende Akutlægehelicopterordning

Regionernes akutlægehelicoptere er ligeledes supplerende beredskaber til ambulanceberedskabet. Akutlægehelicopterne sendes til patienter, som har akut behov for specialiseret behandling af læge i tilfælde, hvor tiden er knap, og afstanden til hospitalet er lang.

Regionerne har sammen 4 akutlægehelicoptere med base i Saltum, Skive, Billund og Ringsted.

Som det fremgår af tabel 11, fløj regionernes akutlægehelicoptere i 2021 til 4.768 patienter. Det svarer til, at hver akutlægehelicopter i gennemsnit fløj ca. 3 ture i døgnet.

Tabel 11. Antal flyvninger i alt og antal flyvninger med skadested i Region Midtjylland i 2021 sammenlignet med 2020

	2020	2021	Ændring i %
Flyvninger i alt	4.667	4.768	2,2 %
Flyvninger i Region Midtjylland	1.306	1.343	2,8 %

Det ses, at 1.343 af akutlægehelicopternes flyvninger i 2021 var til et skadested i Region Midtjylland, hvor der i 2020 var 1.306 flyvninger til et skadested i Region Midtjylland. Antalsmæssigt er antallet af flyvninger til et skadested i Region Midtjylland i 2021 omtrent på niveau med antallet af flyvninger i 2020.